

VIRTUEEL
PLATFORM
JAARVERSLAG
2010 IN BEELD

1 INTRO

Dit jaarverslag geeft een beknopt en vooral visueel overzicht van de vijf basistaken van Virtueel Platform in 2010. De E-Culture Fair in Dortmund, de presentatie van Archive2020, de Hybrid City conferentie in Shanghai en de HOT100 waren enkele van de meest in het oog springende gedurende het jaar. 2010 was het tweede jaar in de ontwikkeling als sectorinstituut voor e-cultuur. De visie en missie werd aangescherpt en de eerste empirische verkenning van e-cultuursector werd i.s.m. met bureau Veldkamp in gang gezet.

Internationale activiteiten /
Bezoekersprogramma

Erfgoed

Afstemming &
Coördinatie

Educatie,
informatie &
reflectie

Documentatie &
archivering

2 ORGANISATIE

Eind 2010 telde Virtueel Platform 6 medewerkers met een totaal van 4,4 fte formatieplaatsen. Alle medewerkers werken in deeltijd dienstverband, behalve de directie. De personele bezetting is compact en efficiënt en zal voorjaar 2011 worden uitgebreid met een vaste programmamedewerker. De functies waren eind 2010 als volgt verdeeld :

MEDEWERKERS

Floor van Spaendonck (1 fte)	Directeur
Vera van de Nieuwenhof (0.8fte)	Officemanager
Twan Eikelenboom (0.7fte)	Webredacteur
Cathy Brickwood (0.6 fte)	Programmamanager
Klaas Kuitenbrouwer (0.5)	Programmamanager
Michel Langendijk (per 1 mei)	Communicatiemedewerker (0.8)

STAGIAIRES

Krista Hendriks	Master nieuwe media en digitale cultuur - UvA
Kimberley Spreeuwenberg	Communicatie - UvA
Veerle Devreese	Media en Cultuur - UvA
Serena Eek	Communicatie
Annouck Welhuis	Nieuwe media en digitale cultuur - UU
Eveleen Hamers	Kunstgeschiedenis en Rietveld Academie

FREELANCERS

Rachel Miiles	Project observatory
Rachel Feuchtwang	Project observatory
Annet Dekker	Project observatory
Annette Wolfsberger	Internationaal cultuurbeleid, festival coördinatie
Puck de Klerk	communicatie (tot april), visitatie

DE SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

In 2010 bestond de raad van toezicht uit 6 leden

Voorzitter	Emilie Randoe
Penningmeester	Mémé Bartels
Leden	Lorna Goulden
	Farid Tabarki
	Henk Christophersen
	Mira Kho

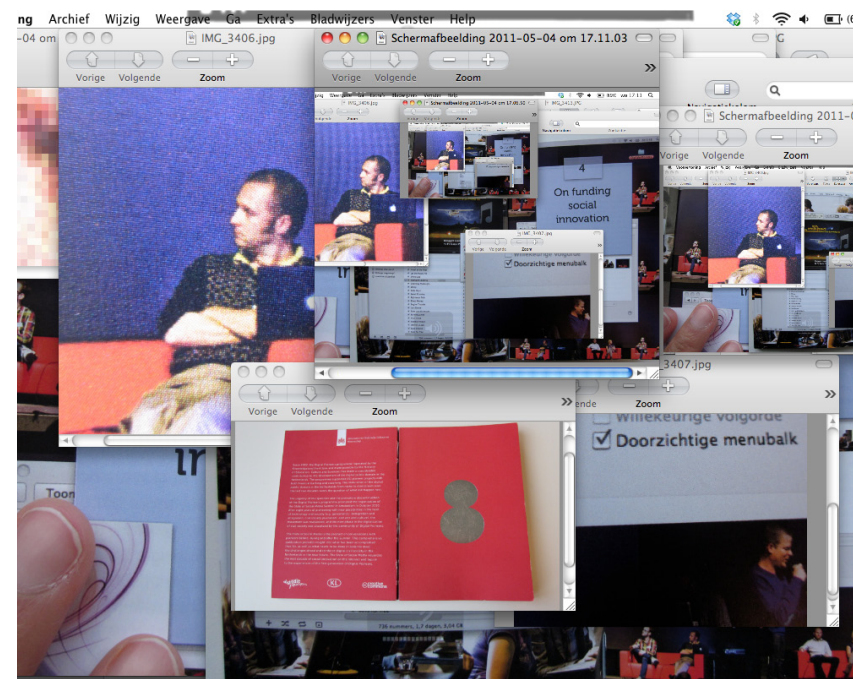
RAAD VAN ADVIES

Dick van Dijk,	Programma-manager Waag Society
Sher Dorruf	Lector Theaterschool Amsterdam
Antoinette Hoes	Online Marketing expert – oprichter Leylines
Paul Keller	Programmamanager Kennisland, Creative Commons

Jeroen van Mastrigt	Lector & hoofd“playground”- HKU gamedesign
Bert Mulder	Oprichter informatie werkplaats, ICT adviseur
Lotte Meijer	Interactie Vormgever
Anne Nigten	Directeur Patching Zone, Lector Hanzehogeschool Groningen

Evelyn Raat	freelance Soynewoto
Richard Rogers	Professor Leerstoelgroep Media en cultuur, UvA
Ronald van Tienhoven	vormgever
Martijn de Waal	Onderzoek en oprichter van The Mobile City
Theodore Watson	Mediakunstenaar, developer open frameworks
Leonieke Verhoog	VPRO Digitaal

3 ACTIVITEITEN VAN VIRTUEEL PLATFORM IN 2010

1. (INTER-)NATIONALE ACTIVITEITEN / BEZOEKERSPROGRAMMA'S

Virtueel Platform werkt aan het zichtbaar maken van de Nederlandse e-cultuur in binnen- en buitenland, aan internationaal beleid dat gericht is op e-cultuur en het signaleren en faciliteren van koppelingen van internationale informatie.

Ontvangsten culturele attaché's en diplomaten voor de kennismaking met e-cultuur in afstemming met de SICA.

Vier expertsessies E-culture fair: Expertbijeenkomsten met partners BAM (Vlaanderen), Medienwerke (Düsseldorf/Nordrhein Westfalen) in Dortmund, Düsseldorf, Eindhoven, Brussel gericht op euroregionale samenwerking op het gebied van e-cultuur. Afstemming met het Nederlandse consulaat in Düsseldorf.

Publicatie Paralelo Brazilië, uitkomsten van de Braziliaans-Nederlandse uitwisseling in 2009 zijn gepubliceerd in een Braziliaans - Engelse publicatie.

Website NL- Brazilië onderzoek en input Virtueel Platform voor SICA.

Internationale netwerksessie creatieve industrie, initiatief voor workshop/ lunch gericht op uitwisseling met Vlaamse, Nederlandse en Duitse creatieve industrie, met o.a. Amsterdam Innovatie Motor, PICNC, Rotterdam Creatieve Factory, BAM (Gent), Mediadesk Vlaanderen en de ECCE (Europees centrum voor creatieve industrie in Dortmund).

ISEA Conferentie E-cultuurbeleid - Dortmund - Ruhr2010 conferentie over de veranderende e-cultuur praktijk.

INTERNATIONALE EXPERTSESSIES HYBRID CITY IN CHINA

een serie internationale expertsessies in the Dutch Cultural Center, Shanghai i.s.m. the Mobile City werd in augustus ten tijde van de World Expo gerealiseerd. De sessies hadden als thema mobiele technologie, urbane digitalisering van vormgeving/ architectuur. Het seminar sloot aan bij Adaptation: Designing the Future City, de andere Nederlandse media-activiteiten bestaande uit exposities van onder andere V2_ en een conferentie. De gezamenlijk opening en kennisbijeenkomsten waren geconcentreerd rondom 15 en 16 augustus in Shanghai. Voorafgaand aan het seminar zijn er twee China-bijeenkomsten georganiseerd met alle keynote-sprekers, Nederlandse kunstenaars en seminargasten om voor het seminar kennis met elkaar te maken.

DESIGNING THE HYBRID CITY

digital media and
technologies in
urban design

16 & 17 August 2010
Dutch Culture Centre
Shanghai

Conference hosted by

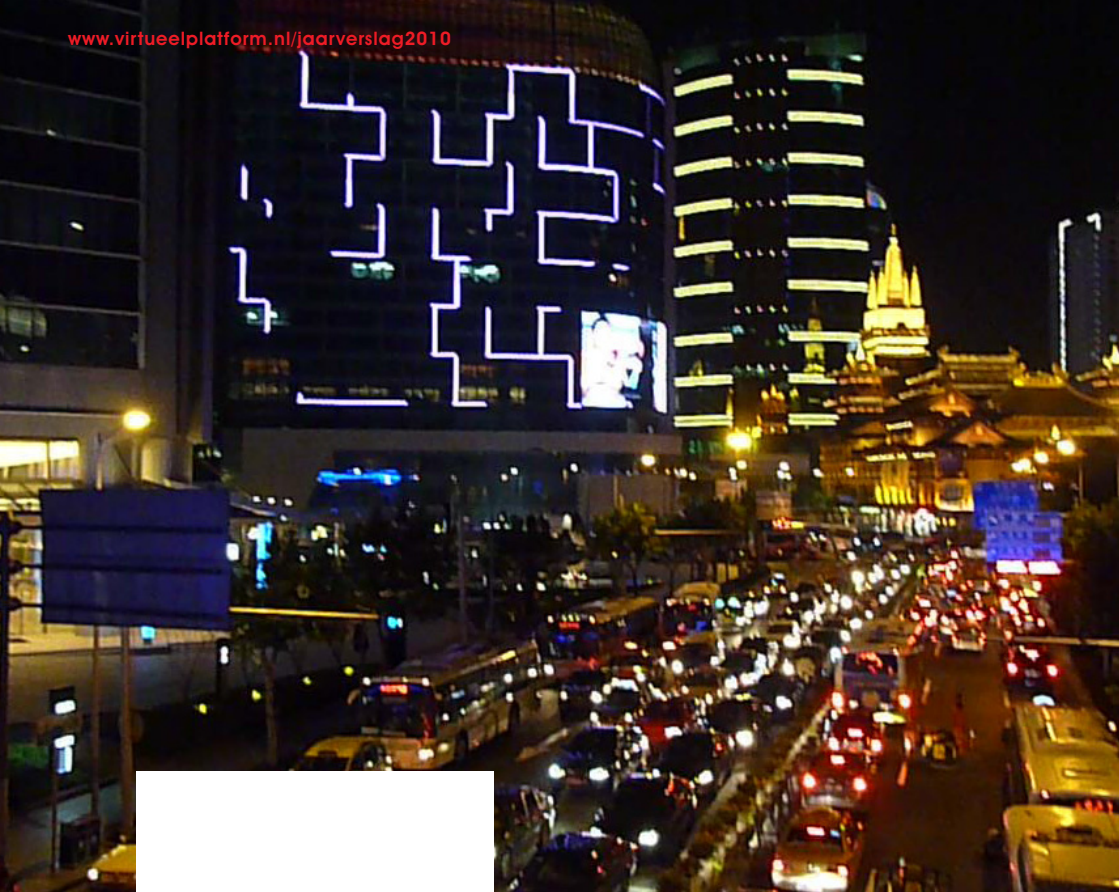
virtueel_
platform

ADAPTATION: DESIGNING THE FUTURE CITY

14 AUGUST - 5 SEPTEMBER 2010

EXHIBITION | FORUM | CONFERENCE | WWW.ADAPTATION.NU

Michiel de Lange (The Mobile City) opent de Hybrid City conferentie in Shanghai

Steering Comité Culture Mondo met Floor van Spaendonck.

Culture Mondo internationale netwerk sessies samen met European Cultural Foundation / ECF organiseerde Virtueel Platform een beleidsbijeenkomst in Club Trouw en sessies tijdens PICNIC.

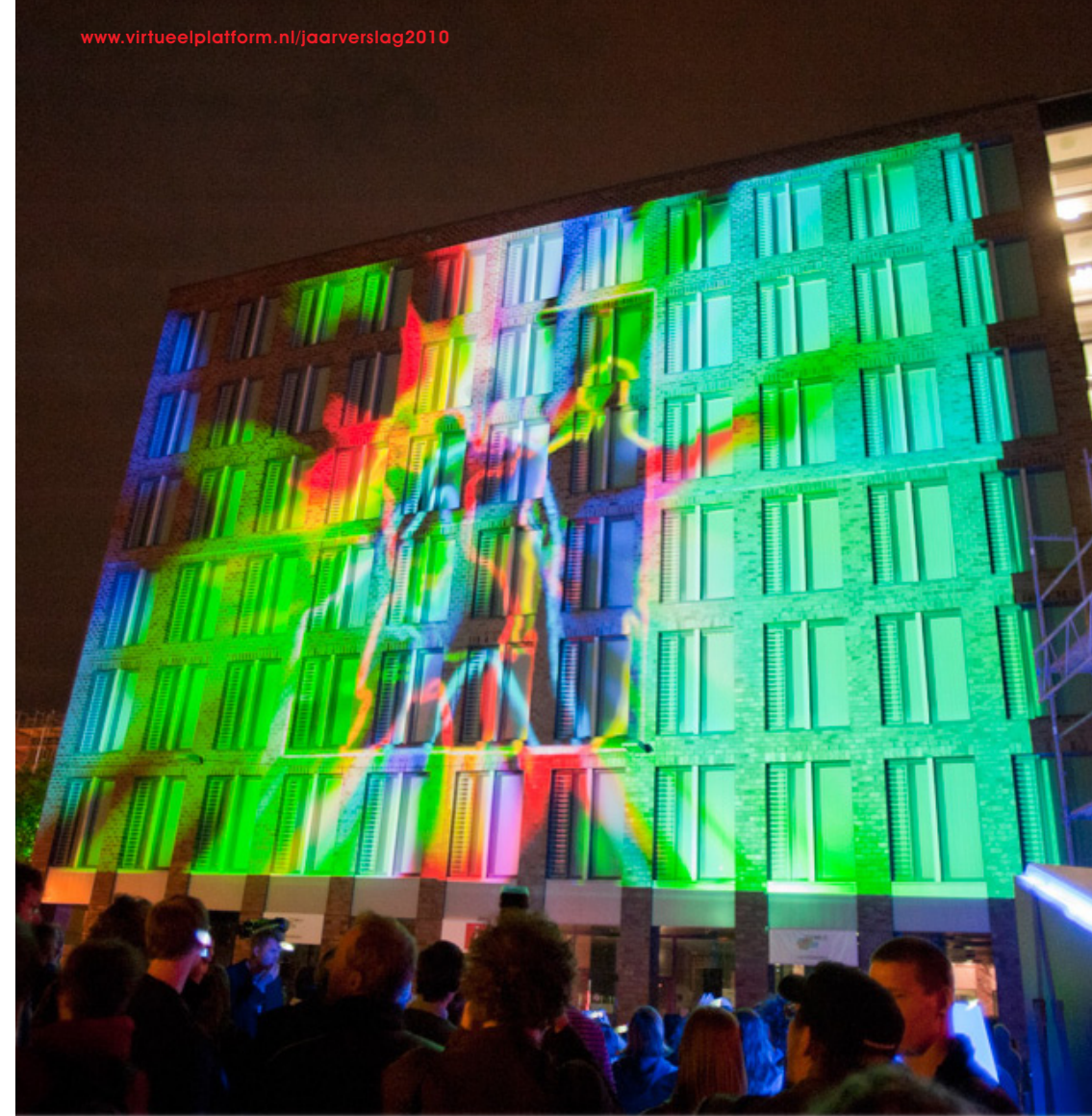
Cafe Mediterrané Lezing door kunstenaar en muzikant Tarek Atoui.

Internationale cultuurlobby en inspraaksessies in Brussel en lid geworden van Culture Action Europe, het Europese lobbynetwerk voor cultuur. Culture 2.0- conferentie Warsaw Floor van Spaendonck gaf een presentatie over het e-cultuurbeleid in Nederland.

E-CULTURE FAIR - DORTMUND - RUHR2010

Een driedaags makersfestival en expositie waar creatieve talenten/innovatieve toepassingen en installaties aan een breed publiek in Dortmund werden gepresenteerd in samenwerking met onze Vlaamse partnerorganisatie BAM en het Duitse MedienWerke (NordRhein Westfalen).

De E-culture fair in Dortmund was van 23 tot en met 25 augustus. Virtueel Platform had 13 Nederlandse kunstenaars en medialabs uitgenodigd om te presenteren. Dit waren Sander Veenhof & Tab World Media, Cool Mediators, DROPSTUFF, Fritzing / Dirk van Oosterbosch, Patching Zone, Instructables Restaurant / Waag, Medialab HvA, Baltan, V2_, 7 Scenes, Twitterhouse, UPLabs, WiiMedic. Dagelijks werd een accent aangebracht door middel van fondsenbijeenkomsten/ creatieve industrie matching en de koppeling met ISEA (internationaal elektronische kunsten festival). Voor bezoekers uit Nederland organiseerde Virtueel Platform ook busreizen naar Dortmund. De e-culture Fair werd afgesloten met het interactieve U-turm projectie project van Medialab HvA. <http://www.eculturefair.eu/>

MEDIA FLANDERS DC
MEDIA DESK BELGIË VLAAMSE GEZELLSCHAP INSPIRING CREATIVITY
Instituut voor beeldende, audiovisuele en mediakunst

virtueelplatform
Mark Florquin
FOTOGRAFIEER
♥ PICNIC

Het U-Turm interactief urban projectie project werd gemaakt door Medialab Hogeschool van Amsterdam i.s.m. Jan Scholte, kunstenaar Matthias Westrik en met steun van Virtueel Platform (foto Mark Florquin). U-Turm werd speciaal gemaakt voor de afsluiting van de E-Culture Fair in Dortmund.

Foto: Sebastiaan Ter Burg

Foto: Rosa Menkman

Bezoekersprogramma 8 internationale gasten voor het bezoekersprogramma:

- Naut Humon Recombinant Media Labs (VS)
- David Vogt Mobile Muse (Canada)
- Soenke Zehle Saarland University (Duitsland)

SEB CHAN POWERHOUSE MUSEUM (AUSTRALIE)

- Michael Edson Smithsonian Institute (VS)
- Michael Epstein Untravel Media (VS)
- Annie Cattrell kunstenaar (UK)
- STRP festival (Eindhoven) diverse bezoekers.

2. EDUCATIE, INFORMATIE EN REFLECTIE

Informatieverzoeken / conferenties / debatten

Virtueel Platform focust zich op de versterking van het hoger onderwijs en de aansluiting met het beroepsveld en de overdracht van kennis inzake e-cultuur naar culturele disciplines, industrie en maatschappij. Virtueel Platform treedt op als onafhankelijk makelaar en vanaf 2011 wordt deze rol meer expliciet gemaakt met de start van het spreekuur (SPRKR) voor makers en afnemers.

E-CULTUUR KUNSTKRITIEK-EDITIE TUBELIGHT MAGAZINE

De eerste cursus e-cultuur Kunstkritiek is afgesloten met de presentatie van het e-cultuur Tubelight magazine tijdens het Sonic Acts Festival in de Balie, Amsterdam

RECENSIES OVER HEDENDAAGSE KUNST

Voorpagina Alle nummers Trefwoorden

Abonneren Adverteren Over Tubelight

Zoek

Nieuws

Meer: Recensies Vrijplaats Betoog Interviews Boeken Webseries

- En dan, wat dan nog meer?
- Buiten in beeld
- Ego
- Theorie van het gluren
- Innemende kunst
- Re-View

Advertentie:

!???? T U - ! ???
 ????? E ?
 ?? I ???
 ?? G ???
 ?? H T # ?
 7
 5

Meest gelezen: Slordige meisjes krijgen hoofdrol in Foam. It's never too late to say sorry. Zijlstra tekent failliet van de kunst

TUBELIGHT SPECIAL 67

Tubelight Special over Digitale Kunst

PRESENTATIE TUBELIGHT SPECIAL OVER DIGITALE KUNST
 28 FEBRUARI 2010, 15.00 UUR

De Balie
 Kleine-Gartmanplantsoen 10, Amsterdam
 Toegang: Gratis, reserveren verplicht: rvvp@virtueelplatform.nl
 TUBELIGHT is gratis verkrijgbaar bij ruim 200 galeries, kunstinstellingen en boekhandels in Nederland.

15-02-10 / TL #67

Virtueel Platform, Domein voor Kunstcritiek en Tubelight presenteren op 28 februari 2010 de Tubelight Special over kunst en digitale media in De Balie in Amsterdam tijdens het Sonic Acts XIII: Poetics of Space festival. In deze speciale editie van Tubelight schrijven tien upcoming kunstcritici over digitale vormen van kunst.

De inhoud is het resultaat van vier maanden denken en schrijven over het vakgebied tijdens de masterclass 'Kritisch Schrijven over Digitale Kunst'. Daarin bouwden beginnende critici aan een vakkundige basis voor de interpretatie en vertaling van digitale kunst.

De Tubelight Special bevat artikelen van deelnemers aan de masterclass. Zo zijn er interviews met Theodore Watson, Sara Kolster en Ton van 't Hof; essays over artistieke games en de interactie tussen mens en machine; recensies van werken van Edwin van der Heide, Jonathan Schipper, T_Visionarium, Cristoph de Boeck, Aernoudt Jacobs en Lucy McRae; en een reportage van TedxAmsterdam.

Professionalisering Media Festivals
bijeenkomsten voor afstemming en
impact van de Nederlandse media-
festivals tijdens Sonic Acts, Todays
Art en STRP.

MEDIAWIJSHEID

Presentatie van Best Practises van
medialabs bij de Mediawijsheid dag
in Beeld en Geluid een presentatie
van de medialabs. Daarnaast waren
er mediawijsheidsgesprekken met
initiatieven in de wijken zoals de
Patching zone, Play it Real en de
Cultuurfabriek

KRITISCHE MASSA

Bijeenkomst over Kunstkritiek in MC Theater met o.a. Ine Poppe, Metropolis M, Kunstbeeld en de kunstenaars Angelo Vermeulen (BioModd), Lino Helling & Yvonne Dröge Wendel (De Coupe), Blender (crowd sourced filmproject Sintel).

Kritische Massa markeerde de start van een Tweede cursus kunstkritiek e-cultuur in 2011 in samenwerking met het Domein voor de Kunstkritiek en Ine Poppe/NRC Handelsblad.

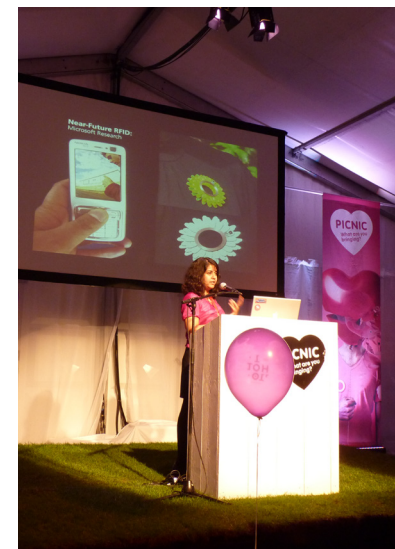

Foto Anne Helmond

HOT100

Virtueel Platform brengt jaarlijks de honderd beste recent afgestudeerde mediatalenten bij elkaar. In een publicatie en een workshopdag met als doel het vormen van een netwerk en zichtbaar maken van de talenten. De talentendag Hot100 heeft plaatsgevonden op donderdag 25 september bij PICNIC. Veel enthousiaste deelnemers en probleemhouders. Partners bij de workshops waren NIMK, NL Architects, NRC, Westergasfabriek/Uplabs, Uitburo, Gemeente Eindhoven & Philips.

Lorna Goulden van Philips Research (li) praat met HOT100 over interactieve lichtoplossingen voor STRP-S in Eindhoven.

3. ERFGOEDTAKEN – PRESENTATIES - WAARDERING EN ONTSLUITING – EXPERTMEETINGEN

Virtueel Platform legt de nadruk op studie en expertmeetings ten behoeve van de professionalisering en waarborg van het digitale culturele erfgoed.

Digital Born Heritage Research Program i.s.m. Tate Gallery (UK) / Goldsmith college (UK) / BAM (Vlaanderen) / Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK).

ISEA Panel over Born Digital archivering met bijdrage Annet Dekker n.a.v. boek Archive2020.

Culture Vortex gaat over ontsluiting van het gedigitaliseerde erfgoed naar publiek. Programma is geïnitieerd door Hogeschool van Amsterdam samen met Virtueel Platform, NIMK, VPRO, Beeld en geluid, Amsterdams archief en IDFA.

Culturele Coalitie Digitale Duurzaamheid Virtueel Platform heeft samen met DEN het initiatief genomen om een culturele vertegenwoordiging aan te laten sluiten bij het initiatief Nationale Coalitie Digitale Duurzaamheid (NCDD). Verschillende partijen uit de cultuur- en erfgoedwereld hebben zich aangesloten; de museumvereniging, rijksmusea, volkenkundige musea, NAI, TIN, EYE, DEN, Rijksinstituut voor Erfgoed.

BOEKLANCERING ARCHIVE 2020 OVER DIGITAAL GEBOREN KUNST EN ERFGOED.

De publicatie is met grote interesse ontvangen in het archiveringsveld en de e-cultuur zowel nationaal en internationaal. Ook werd er in landelijke en internationale panels over het onderwerp gesproken door de auteur Annet Dekker, o.a. tijdens ISEA Panel over Born Digital archivering.

4. DOCUMENTATIE EN ARCHIVERING, MAPPING – PUBLICATIES

Virtueel Platform documenteert en indexeert de e-cultuur door middel van het beschrijven van best practises, statistisch veldonderzoek en een geografische indexatie van de verschillende instellingen, festivals, ontwikkelingen en opleidingen.

Project Observatory, projectstudies naar processen in de e-cultuur aan de hand van praktijk voorbeelden (Gaming op lokatie / Blast Theory, en online archivering in Europa).

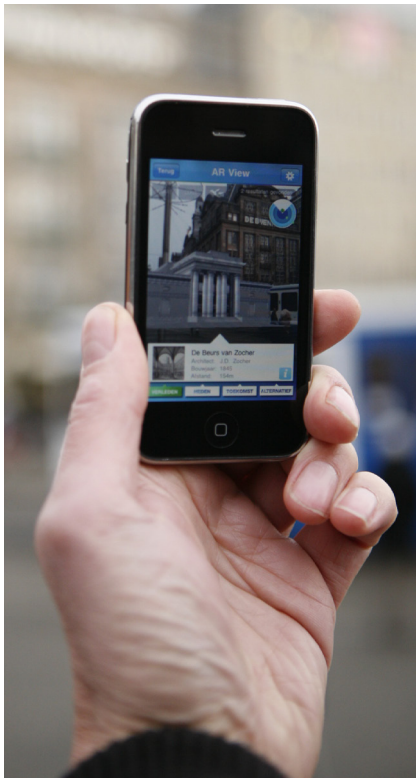
Publicatie e-cultuur Redactie en inhoud zijn in 2010 samengesteld, boek komt uit in 2011.

Veldonderzoek e-cultuur. Het kwantitatief veldonderzoek is in het najaar gestart i.s.m. Bureau Veldkamp / TNS NIPO.

Data-onderzoek Deelnemers in het e-cultuur veld zijn in 2008 vastgesteld op 250 organisaties, een tweede onderzoek dit jaar met dezelfde methodiek levert 1450 organisaties op. Marijn de Vries Hoogerwerff van Nochi is gevraagd om de e-cultuur contactgegevens te verzamelen op basis van een issuecrawler model dat eerder is gebruikt door Govcom.

BEST PRACTICES

Start van selectie en beschrijving van de eerste honderd goede praktijkvoorbeelden van e-cultuur. Fotosessies om Best Practices vast te leggen.

UAR iPhone app
(foto Suzanne Valkenburg)

IKPOD Mediamatic
 Mediamatic Lab, Hollandsche Schouwburg, Joods Historisch Museum
 MAIN virtueelplatform META

INTIMACY V2
 V2_Studio Roosegaarde, Maartje Dijkstra en Anouk Wipprecht
 Foto: Robert Lunck
 MAIN virtueelplatform META

COLLAPSUS submachine channel
 Submarine, Collapsus, 2010
 MAIN virtueelplatform META

JUGGLING SOUND BALL stein
 Extern: componist Tom Johnson, getest door Gandini Juggling
 MAIN virtueelplatform META

5. AFSTEMMING EN COÖRDINATIE

Virtueel Platform voert de afstemming- en coördinatietaak uit door reguliere afstemming met de verschillende doelgroepen in het veld; de medialabs, sectorinstituten, e-cultuurmedewerkers, OCW en anderen.

E-CULTUUR NIEUWJAARSRECEPTIE

Virtueel Platform organiseerde samen met de Boekmanstichting in De Balie de nieuwjaarsbijeenkomst e-cultuur. Dick Rijken (voorzitter e-cultuurcommissie van de Raad voor Cultuur) was de moderator.

Communicatieoverleg e-cultuur de jaarlijkse bijeenkomst van communicatiemedewerkers in de e-cultuur.

Fondsen- sectorinstitutenoverleg e-cultuur een halfjaarlijkse overleg met de e-cultuurmedewerkers van fondsen en sectorinstituten bij het Virtueel Platform.

Medialabdirectieoverleg een halfjaarlijks medialabdirecteuren overleg bij het Virtueel Platform. In het najaar is het overleg een maandelijks overleg geworden om zo beter te kunnen anticiperen op de bezuinigingen.

“Netwerken van Betekenis”-sessies Het advies e-cultuur uitgebracht door de Raad voor Cultuur is voor het Virtueel Platform de aanleiding voor strategisch overleg met het veld en beleidsmakers met twee bijeenkomsten in De Balie.

e-cultuurworkshop met ambtenaren in Brussel.

Raad van advies De raad van advies is verder door het jaar heen betrokken bij diverse inhoudelijke kwesties en komt 1 keer per jaar bijeen.

Cultuurformatie/ Observatorium Virtueel Platform nam deel aan een kennisproces voor de cultuursector o.a. in Schoorl en op de SS Rotterdam.

THE STATE OF SOCIAL MEDIA ROUNDTABLES

Bijdrage van Klaas Kuitenbrouwer aan de seminar 'state of social media' van Kennisland, ter afronding van de digitale pioniers regeling.

**virtueel_
platform**

Virtueel Platform
Damrak 70 - 6.54
1012 LM Amsterdam

+31 [0] 20 62 73 758
info@virtueelplatform.nl
www.virtueelplatform.nl

Creative Commons
Publication:
Virtueel Platform, 2011

Attribution

Non commercial

3.0 Netherlands license

Niet alle rechthebbenden van het gebruikte beeldmateriaal konden vooralsnog worden achterhaald. Belanghebbenden worden verzocht contact op te nemen met Virtueel Platform.